

2- Bismillah her hayrın başıdır. Biz dahi başta ona başlarız.

“Bismillah her hayrın başıdır. Biz dahi başta ona başlarız.”

Hayır olarak gördüğümüz her şeye ulaşmak ancak bu kelime ile mümkündür. Mesela hayır nedir?

Rızık mı? Başı **Bismillah**'tır. İlim mi? Başı **Bismillah**'tır. Zenginlik mi? Başı **Bismillah**'tır. Şifa mı? Başı **Bismillah**'tır. Takva mı? Başı **Bismillah**'tır.

O hâlde Bismillah; hayırlara anahtar, şerlere kilit; rızka bereket, acizliğe kudret, fakirliğe zenginlik, korkulara emniyet, yorgun ruhlara kuvvet, kararsız adımlara cesaret, zorluklara kolaylık, karanlık yollara ışıktır; yalnız hissedene refakattir.

Yani her işinde hayra ulaşmak isteyen bismillah ile başlamalıdır. İşte bu yönüyle besmele, hayırların kapısını açan bir **anahtar** gibidir. İnsan onunla kendi aczini ilan eder, kudret ve rahmeti sonsuz olana dayanır. Böylece iş, kuldan çıkar; **Allah'a havale edilir**. Havale edilen iş ise bereketsiz kalmaz, neticesi de hayırsız olmaz.

İnsan, her hâliyle hayırlara muhtaçtır. Zira hayatı kuşatan ihtiyaçlar, belâlar, korkular ve belirsizlikler karşısında insanın kendi gücü kâfi gelmez. Bu yüzden hayra ulaşmanın, şerden korunmanın ve yapılan işin bereketlenmesi için bir anahtara muhtaçtır. İşte **besmele**, bu muhtaçlığın ilânı ve hayrın kapısını açan ilâhî bir anahtardır.

Besmeleyle başlayan iş, yalnızca yapılan bir fiil olmaktan çıkar; **rahmete bağlanır, bereket kazanır ve neticesi hayra döner.** Çünkü besmele, insanın aczini itiraf edip kudreti sonsuz olana dayanması ve Allah'ın adıyla bu işi yapıyorum demesidir.

Ayrıca “**Bismillah her işin başıdır**” denmemiş, “**Bismillah her hayrın başıdır**” denilmiştir. Bu ifade, çok hassas bir ölçü koyar. Çünkü **hayır olmayan günah olan bir işe besmele ile başlanmaz.** Meselâ bir kimse başkasına zulmetmeye, yalan söylemeye yahut harama el uzatmaya başlarken “Bismillah” diyemez. Demek ki besmele, her fiilin değil; **meşru, mübah, temiz ve hayırlı işlerin nişanıdır.**

Peygamber Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) de bu mânâyı şu mübarek sözleriyle ifade buyurmuştur:

كُلُّ أَمْرٍ ذِي بَالٍ لَمْ يُبْدَأْ فِيهِ بِبِسْمِ اللَّهِ فَهُوَ أَقْطَعُ

“Meşru ve değerli her iş ki besmele ile başlanmaz; o iş hayrından ve kemâlinden kesik kalır, bereketten mahrum olur.” (Suyûtî, *el-Câmi‘u’s-sağîr*, no: 6284)

Bu hadis-i şerif açıkça gösteriyor ki besmele, yalnızca bir başlangıç cümlesi değil; **işin ruhu, bereket kaynağı ve hayra ulaşma vesilesidir**. Besmelesiz başlayan iş, dışarıdan düzgün görünse bile, netice itibariyle **eksik, kopuk ve semeresiz** kalmaya mahkûmdur.

Fahredden Râzî hazretleri tefsirinde Bismillâh sözünün manasını şöyle açıklar.

“Bismillâh” sözünün manası, “Allah’ın adıyla başlıyorum”dur.

Kolaylık meydana gelsin diye, **أَبْدَأُ** (başlıyorum) kelimesi düşürülmüştür. Bu nedenle,

“Bismillâh” dediğinde, sanki sen **أَبْدَأُ بِاسْمِ اللَّهِ** demiş olursun. Bundan maksat ise başlamadan önce, işinin kolaylığa, hafifliğe ve müsamahaya dayanmakta olduğuna kulun dikkatini çekmektir. Böylece, sanki Cenâb-ı Hakk, senin için zikrettiği kelimenin daha başında, onu, seni affedeceğine, sana lütufta bulunacağına delil kılmıştır.

Mefâtîhu’l-Gayb Giriş, İkinci Kitap, 11. Bâb